

РОБОЧИЙ НАРОД

орган української соціал-демократії в Канаді.
Виходить щотижня
В Вінніпегу, Ман. (Канада), під ч. 144 Higgins Ave.
Редактор і адміністратор Ів. Навізівський.
Передплата вносить \$2.00 на рік, за границю так само.

„ROBOTCHYJ NAROD“

(THE WORKING PEOPLE).

THE OFFICIAL ORGAN OF THE
UKRAINIAN SOCIAL DEMOCRATIC FEDERATION.
(Affiliated with the S. D. Party of Canada).
THE ONLY UKRAINIAN SOCIALIST PAPER IN NORTH AMERICA
Published weekly by
THE „ROBOTCHYJ NAROD“ ASSOCIATION
at 144 Higgins Ave. Winnipeg, Man.
J. NAWIZOWSKY, EDITOR AND MANAGER.
Subscription \$2.00 a year.

Address: Адресуйте:

„ROBOTCHYJ NAROD“

Box 3542 (Sta. B.)

Winnipeg, Man. Can

Редакція за оголошення не відповідає.

„Долів міліцію!“

„Долів міліцію!“ — се тасло як перекіт грому, піднесене організованим робітництвом Бритиш Колумбії, досягло вже Вінніпег і пішло далі на схід до Монреалю і Квебеку!

В Канаді були страйки, були робітничі організації, але такого масового політичного руху, який почався тепер між канадійським пролетаріатом з причини втручення міліції в наваймський страйк, — ще ніколи не було в Канаді.

21-го с.м. на величезній робітничій вічній у Ванкувері одностайно ухвалено послати пару товаришів на Ванкувер-Острів, щоб зібрати насильства міліції поповнені нею у Нанаймському Дистрикті. Також ухвалено запитати усіх коністів в Бр.Колумбії через референдум, аби розпочати в цілій провінції загальний страйк, яко протест проти того, що уряд ужив війська проти страйкарів. Третя ухвала була повногони усіх тих робітників з юні, котрі залучалися до міліції.

Як високо стоїть наше канадійське робітництво в своїй класовій свідомості показує та чулисть і те, обурення, з яким приймала робітничка Канада вістку про насильство міліції над страйкарями.

21-го серпня відбулось в Вінніпегу засідання Головної Юніної Ради (Grades & Labor Council), на котрім ухвалено всіма голосами (один був проти) слідуючу резолюцію до Загальних Юніних Зборів, що мають відбутись 22-го вересня у Монреалі:

„Ми, делегати Вінніпегської Головної Юніної Ради до Загальних Юніних Зборів, котрі мають відбутись в Монреалі 22-го вересня, просимо робітничих представителів признати злочинним для кожного коніста прилучуватись або мати зв'яз з канадійською міліцією.“

Перед прийняттям цієї резолюції були гарячі промови, в котрих цілі коністи величали жовнів „розбійників“, „звбивців“ і „начинаю капіталістів.“ Вагалі між свідомим пролетаріатом Вінніпегу величне обурення проти міліції, що посміла у наваймському випадку боронити інтереси капіталістичної класи а толочити інтереси класи робітничої.

Буржуазні газети подають, що бойкот міліції робітництвом розпочався по цілій Канаді.

Наука соціалізму голошена між канадійським робітництвом через сі останні п'ять літ, дає тепер плід. 4 роки тому впад, коли міліція оостріляла в Сідні (Нова Шкотія) страйкуючих робітників, то темний ще тоді канадійський робітник, мовчки стерпів смерть своїх братів. А тепер? Тепер вже не те! Кожний Канадієць мав вже нагоду почути від соціалістів про лихо сучасного устрою.

Замість покоря наймит-раб наповнив ся духом боротьби і протесту!

В юніях беруть провід соціалісти, а набравшись соціалізму, коніст стає з мули — тигром.

В глобленю народа, буржуазія має спосіб, що походить від тисячів літ: „дури і дури.“ Сего-способу уживали наші верховоди і в наваймських страйках. Та помінялось. Досить було робітничій Канаді почути про те, що 129 коністів арештовано військово, а капіталісти готовлять їм муки за те, що вони встали за права свої і загали. Нарід сейчас заворушив ся і грізно „долів міліцію“ гримнуло у відповідь розпачованим бестіям!

„Долів міліцію! Долів звійства, звійників і людожертво! Долів мілітаризм!“

Доки будуть волохитись поміж нами жовнірські мундури, доти Канада не з забезпечена від війни і масових мордів.

„Долів міліцію!“ проголосили канадійські юні.

„Долів міліцію!“ се має бути нашим загальним кличем усіх свідомих робітників. На мітингах товариші! Увільняймо Канаду від „розбійників“!

Жадайте робітників від робітництва, щоб жаден не мав зв'язи з міліцією!

А на питанні буржуазії, хто буде боронити Канаду від ворога, відповідайте: колиб ворог нававив Канаду, то нас стане 3 мільони як один муж і не дамо поневолити Канади, але тримати в себе в хаті „звійників“ проти самих себе, не хочемо!

Долів міліцію!

(Замітка).

Коти товариші робите де ухвали на мітингах, то старайтеся оголошувати їх не лише в „Р. Н.“, але і в англійських газетах, аби про ваші жагання знала ціла Канада, щоб і робітничі інші народності могли поперти вашу ухвалу.

Для сего маємо наш партійний орган „Cottons Weekly“.

Проч з мілітаризмом!

Мілітаризм на услугах класової держави.

Причина сего, чому соціал-демократична партія, з во рогом мілітаристичного ладу, з такі: теперішня держава з очевидячки класовою. Паньська класа в ній панує а робітничка класа стає до борби проти сего паньства. А Сорба політичних партій зводиться ся також на класову борбу. І політичні партії з одного боку підворою і оборонцями теперішнього паньського ладу, з другого боку стає робітничка партія до завзятої борби проти панования паньської класи. Робоча класа пре до соціалістичного, одинокого для робучої класи господарско справедливого ладу. А соціал-демократична партія має обовязок перевести сю борбу. Сегоднішня класова держава опирає ся в головній мірі на узброєну армію. Капіталістична держава запрягає для себе робітничу класу в ярмо протав самих робітників. Теперішнє паньство так устроило ся, що робітничка класа дає тисячі своїх товаришів і сипле мільони свого кровавого грейцаря на те, щоб узброїти армію против себе і против своїх інтересів. В армії стає робітничий против другого робітника. Релігія каже: „Пануй батька і матір свою“, а мілітаризм наказує: „Коти я тобі прикажу, то мусиш і в батька, і в матір свою стріляти“. Такий військовий лад, що сходинка на таку негідність, не може робітництво підпирати.

Мілітаризм причиною постійної військової небезпеки.

З мілітаризмом росте також воєнна небезпека. Одна держава стереже другу, чи та не буде кріпости, чи не збільшає свої війська. Коти так, то й она собі те саме робить. Кожда держава боїть ся свого союзника не раз гірше, як иньшої держави, з якою не стоїть в жадній зв'язи. Ті, що підпірають сей лад, говорять, що узброєні найліпше піддержує мир. Але коли таке піддержує на міра буде далі підтримувати ся, то всі держави званкрутують. Нічо в державі не помирає тільки грошій, що постійне військо.

Мілітаризм ворожий культурі.

Всюди, де європейські держави несли культури в далекі краї через своє військо, всюди там діяли ся найстрашніший звіврства. Розбехтані війська палили, мордували, знасибували, нищили навіть там, де мешканці не ставляли європейським військам опору. Для убитої культури дає держава тільки грошій що зі не стає для правдивої культури, для народної школи. Соціал-демократи не хочуть розвортити державу, щоб напаста на паньську класу і зі знищити. Капіталістичний лад з своїм власним гробарем. Чим більше багатства ростуть, тим ближший їх кінець, тим ближший ми до соціалістичного ладу, в який ми увійдемо силою розвитку і зміцненя робітничої класи а не силою зброї. Соціал-демократи жадають на місце теперішнього мілітаристичного ладу узброєня, якогось иньшого, ліпшого ладу узброєня тако го, який би не стояв в обороні капіталістичного ладу, який би служив потреби цілого населеня.

Соціал-демократична програма жадає

в справі мілітаризму: теперішнє постійне військо має заступити народна міліція, вихована до загального зброєня, загальне народне узброєня, рішенє про війну і мир через народне заступництво. Ті, що стають против народної міліції, роблять се не за для того, що сего не можна перевести — в Швейцарії приміром існує народна міліція — але тому, що капіталістична держава має алу совість. Пана боїть ся народної міліції, бо они кажуть: Соціал-демократи мали-б тоді патрони і рушницї в себе в дома і она викликала-б повстанє. Кажуть також,

що соціал-демократи не з певними воєнками у війні. Але соціал-демократи не раз доказали, що они беруть державу в свою оборону, коли загрожена зі добра справа. Соціал-демократи стануть в обороні навіть і сей класової держави, коли она з'уміє здобути собі любов робітничого народу, коли робітничий нарід побачить, що держава не стає на перепоні його розвиткам. Те, що ми тепер маємо, не можна із становища робітника назвати вітчизною. Тепер вітчизна сповняє обовязки супротив одних навіть на шкоду робітників, але на своїх робітників забуває она і тут в державі і за границею. Деякі називають нас, що ми без вітчизни. Правда, що ми на любови до вітчизни не робимо інтересів, ми зі не продаємо, як се робила все і робить шляхта, ми не стараємо ся нічо осягнути почести і добрі місця в державі, як се робить буржуазія; але любов до вітчизни знайде ся також в соціал-демократі. Она буде в него рости, коли він буде бачити, що його вітчизна розуміє його нужду і помагає йому в борбі проти неї. Ми не кажемо, що вітчизни нема, ми хочемо лише зі направити, щоб она була місцем добробиту для всіх. Рішати про війну і мир мусить лише нарід, а не так як тепер лежить се в иньших руках, навіть парламент і делегації не мають права про се говорити.

Ради душі спасеня.

Без клєру і дзвонів поховали Іванчука товариші самі, а замість коругон повивав над тисячголовою процесією один червоний прапор. Гірники з усіх копалень і усіх націй зішлись віддати послідню почесть своєму товаришеви. І не знати звідки розійшлась між людьми чутка, що Олейко звів Іванчука з намови Василіяні.

Коти почали вже тошнитись сині і почорніли кругі береги Саскечеван-ріки, тоді судили Олейка. Потребу смертної екзекуції над Іванчуком Олейко пояснив перед присяглими судіями тим, що мовляв Іванчук був безбожник, а такого сам бог каже звивати і що він за собою жадної вини не почував.

Присяглі признали Олейка винним, а суддя назначив повісити його 1-го червня у Форт-Саскечевані.

Олейко не вірав своїм ухам, чуючи собі вирок смертний. Щоб його повісили зза якогось, за перепрошенєм, недовіркам? Та чи з тоді правда на світлі?? Ні, йому здавалось, що ті всі Англійці жартують і той тлумач теж жартує, що його зараз випустять, і він верне назад до копальні, бо там певно великі неприянки поробились без него.

Але кайданів з рук не здімаали. Вночі відставили його кінні полісмени до гравців у Форт Саскечевані. І там сидючи в желізній клітці, став Олейко розумити що з ним з власне.

День за днем силляв, ніч за ночью, і перше червня все наближалось... Його мають повісити, взяти живого, здорового і повісити, задусити тоді, коли він не хоче вмирати, коли він хоче жити, хочє на вольний світ... Він варював, він бив ся головою об стіви, серце зміло дух замерає... Він змурив очі, але тоді ще янїше відчував свою погибель. Давали йому їсти, він не їв. Одного разу винив води і так йому стало жалко себе! Пригадав як він був ще маленьким, ще хлопцем і як його мати пестила. І на те його мати родила, щоб згинути такою ганебною смертю?

Але і він мав діти, малі і великі; вони прийшли його працювати. Плещу, нарівають! Ледво полісмени повгонали Олейкову фамілію з вязниці. По працюючи дітей побачив Олейко, що смерть не мінуча, замер і сидів довгі часи верухою мов стоїп нічого не памятаючи. Зсивів, зсох, зжовк.

30-го мая приїхав з Оттави кат, файно вбранний джентлемен, скорше подібний на адвоката ніж на ката.

Широко несе Саскечеван-ріка свою воду до далекого Вінніпегського Озера. На високій горі стоїть Форт-Саскечеван, а над фортом кінної поліції повиває червона канадійська фая. На зеленім подвірю грають полісмени в копаного мяча; зморвились, полягали на траву і кат пояснює їм потребу кари смертн. Так як бурян вириває господар з городу і там чистить грядки, так і кат чистить людство від шкідливих елементів.

Полісменів трохи й шкоробає се по серцю, але яко „воєнки“ бодрять ся і потакують катови головами.

Між ними і о. Дуря, що приїхав спонидати Олейка. Він додає до слів ката, що кара смертн — се одинокий поратунок грїшникови, бо лише через муки кари смертн може очиститись від грїхів. І так після слів отця духовного кат з найбільшим добродієм для Олейка.

Полісменів абсолютно не обходять душа якогось там „галішена“ Олейка, але вони звикли поважати всіх реверендів на куру і тому слухають з повагою і о. Дуря.

У вечері (в ніч перед екзекуцією) завели полісмени о. Дуря до клітки Олейка. Тримачучи в одній руці хрест, а в другій чашу з тілом і кєрво божюю, вступив о. Дуря до клітки. При світлі блимаючого ліхтаря розпізнав Олейко свого отця духовного.

— Ну, пане Олейку, ви знаєте, що ви маєте стати перед лицем Пана Бога, то я прийшов помочи вам приготуватись до смертн, як личить християннові.

Щи уже був розік що Олейко буде як і

Але тут ходило о не хотїло-вмерати, тіл рок не дбало про лине іт-Василіянін, але Ол

— Ти злодію приїзеш у петельку, ти драбель моя! — заверещав злялий куток, і злости тілом, відмадував ся в

— Про душу свій чав піп Дуря.

— Я вже подумав н я звів Іванчука...

Іти Іванчука!... кричаломаною англійською

— Він божеволі! полісмена, відступачо

Полісмена нічого Рано вели вішати

пів завердий. Доктолейко побачив о. Дуря зробив з Дурвою намо

— Ох, як довго каховник.

Натягнули на Олєвіхнув з помосту і шлім тілом, о. Дуря прмав, доки тіло Олейка

Гольва повішеною Кат говорючи все

що продає кожний футгїчну силу робити лю

менів купували вже у майже усі замовлені м

нами, мовляв „свій де

На нещастю одне

О. Дуря зняв ся наві після приїсвів гр

А коли повернувшись повіди, ренів на тєму:клад грїху, пояснююч

і маловіра між христїя

І віви слухали, і пронащі...

Чому вони брешуть

Убий пастиря, і розб'яжуть ся він

Чим може буржуазія нити перед робітничою ціалізм і відігнати його робітничої партії?

Нічим! Буржуазія два довести робітничо що теперішні муки не неволі ліпші від добу в соціалізмі.

І буржуазія ніколи ре ся боротись впроеціалізмом, бо не год бороти. Вона бере ся

троші, вона вж и брехні. Вона обперед наролом провісоціалістичних партї тим знеохотити нар

